

H.G. Wells

RĂZBOIUL LUMILOR

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

ANDREAS

Herbert George Wells, s-a născut la Atlas House, High Street 162 în Bromley, Kent, la 21 septembrie 1866 și a murit la vârsta de 79 de ani, în casa sa din Hanover Terrace 13, la data de 13 august 1946. Numit „Bertie” de către familia sa, el a fost al patrulea și ultimul copil al lui Joseph Wells, un fost grădinar, iar mai târziu, negustor și jucător profesionist de cricket și Sarah Neal, o fostă servitoare.

Un incident definitiv al vieții tânărului Wells a fost un accident din 1874 care l-a lăsat ținut la pat cu un picior rupt. Pentru a trece timpul a început să

citească cărți din biblioteca locală, pe care i le aducea tatăl său. Curând a devenit devotat celorlalte lumi și vieți la care cărțile i-au dat acces și i-au stimulat și dorința de a scrie. Prolific în multe genuri, a scris peste cincizeci de romane și zeci de nuvele. Producția sa non-ficțiune a inclus lucrări de comentariu social, politică, istorie, știință populară, satiră, biografie și autobiografie. Wells este, însă, foarte bine cunoscut pentru romanele sale științifico-fantastice și a fost numit „părintele science-fiction-ului”.

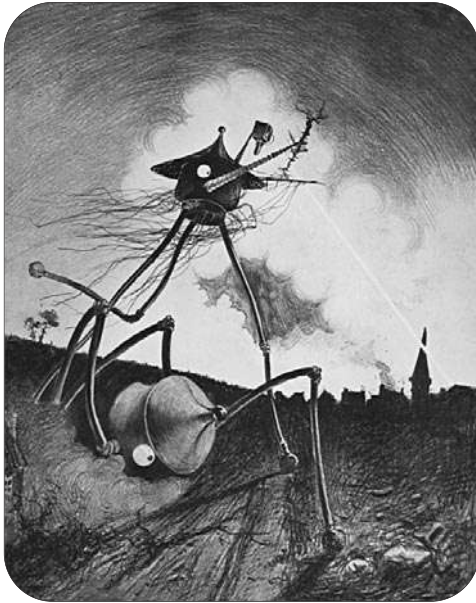
Pe lângă faima sa de scriitor, el a fost remarcat în timpul vieții sale ca prevestitor, chiar profet, dedicându-și talentele literare dezvoltării unei viziuni progresiste la scară globală. Futurist, el a scris o serie de lucrări utopice și a prevăzut apariția avioanelor, tancurilor, călătoriilor în spațiu, armelor nucleare, televiziunii prin satelit și ceva asemănător World Wide Web. Formația sa științifico-fantastică a imaginat călătoriile în timp, invazia extraterestră, invizibilitatea și ingineria biologică înainte ca aceste subiecte să fie comune.

Wells a fost socialist și membru al Societății Fabian. Winston Churchill a fost un cititor pasionat al cărților lui Wells și, după ce s-au întâlnit pentru prima dată în 1902, au păstrat legătura până când Wells a murit în 1946. Scrierile ample ale lui Wells despre egalitate și drepturile omului, în special lucrarea sa cea mai influentă, „Drepturile omului” (1940), a pus bazele Declarației Universale a Drepturilor Omului din 1948, care a fost adoptată de Națiunile Unite la scurt timp după moartea sa.

Wells și-a făcut lucrările convingătoare, insuflând detalii banale alături de o singură presupunere extraordinară per lucrare – numită „Legea lui Wells”. Cele mai notabile lucrări științifico-fantastice ale sale includ: „Mașina timpului” (1895), care a fost primul său roman, „Insula Doctorului Moreau” (1896), „Omul invizibil” (1897), „Războiul lumilor” (1898).

H.G. Wells

RĂZBOIUL LUMILOR

Traducere: S. RĂDVAN

ANDREAS

„Dar dacă aceste lumi sunt locuite,
cine le locuiește? Suntem noi sau ei
stăpânii lumii? Și cum înțelege omul
natura lucrurilor?”

KEPLER

(citat de Robert Burton,
în „The Anatomy of Melancholy“ – 1621)

Capitolul I

ÎN AJUNUL RĂZBOIULUI

Nimeni n-ar fi crezut, în ultimii ani ai veacului al nouăsprezecelea, că fenomenele pământești erau observate cu cea mai mare pătrundere și luare aminte, de niște inteligențe superioare minților omenești și totuși muritoare ca și ele; că, în timp ce oamenii erau absorbiți de îndeletnicirile lor, alte făpturi îi cercetau și-i studiau tot atât de amănunțit poate cât studiază un savant la microscop vietățile trecătoare ce forfotesc și se înmulțesc într-o picătură de apă. Cu o nemărginită încredere în ei înșiși, oamenii se frământau fără astâmpăr prin lume, căutându-și de treburile lor mărunte, cu senina siguranță a stăpânirii pe care o aveau asupra materiei. Poate că sub lentila microscopului, infuzoriile fac la fel. Nimeni nu se gândea la toate celelalte planete ca la niște eventuale izvoare de primejdii pentru viața pământescă. Nimeni nu cugeta la aceste lumi, cel puțin pentru a înlătura ideea de viață pe suprafața lor ca imposibilă sau improbabilă. E curios să ne amintim acum de felul cum eram deprinși să gândim în acea vreme îndepărtată. Cel mult, locuitorii Pământului își închipuiau că s-ar putea ca pe planeta Marte să existe ființe, probabil inferioare lor, gata să primească cu bunăvoință o expediție misionară. Cu toate acestea, dincolo de prăpastia spațiului, minți, care față de mințile noastre sunt ceea ce suntem

noi față de dobitoacele pieritoare, inteligențe cuprinzătoare, calme și nemiloase, priveau cu jind la acest pământ și întocmeau planuri pentru cucerirea lui. Iar în primii ani ai secolului al douăzecelea, a venit dezamăgirea cea mare.

Planeta Marte – e oare nevoie s-o amintim cititorului – se învârtește în jurul Soarelui la o depărtare medie de 225.000.000 de kilometri, iar lumina și căldura pe care le primește de la Soare sunt abia jumătate din cât primește globul nostru. Dacă ipoteza nebuloaselor este exactă, atunci planeta Marte trebuie să fie mai veche ca a noastră, și viața pe suprafața ei trebuie să fi început cu mult înainte ca Pământul să se fi solidificat. Având în vedere că are abia o șeptime din volumul Pământului, acest lucru i-a accelerat probabil răcirea, până la temperatura la care viața poate să apară. Planeta Marte are aer și apă și toate cele de nevoie făpturilor însuflețite.

Totuși, omul e atât de înfumurat și atât de orbit de vanitatea lui încât, nici până la sfârșitul veacului al nouăsprezecelea, nu s-a găsit un singur scriitor care să exprime ideea că viața inteligentă de pe Marte, dacă așa ceva ar exista într-adevăr, ar fi avut timp să se dezvolte acolo mai presus de nivelul ei pământesc. Ba foarte puțini oameni știau că, din moment ce Marte e mai bătrână decât Pământul nostru, din moment ce are o suprafață abia cât un sfert din cea a Pământului și se află la o distanță mai mare de soare, rezultă de aici, în mod firesc, că această planetă e nu numai mai depărtată de începutul vieții, dar și mai apropiată de sfârșitul ei.

Răcirea seculară, care va pune într-o zi stăpânire și pe planeta noastră, e deja foarte înaintată la vecina Marte. Datele fizice pe care le avem despre Marte sunt încă, în cea mai mare parte, o taină pentru noi, însă ceea ce știm este că, în regiunea ecuatorială, temperatura din miezul zilei abia dacă se ridică până la cea a iernilor noastre cele mai aspre. Atmosfera lui Marte e mai rară ca a noastră, oceanele s-au restrâns până la o treime din suprafața planetei și, din cauza anotimpurilor ce se perindă cu încetineală, troiene enorme de gheață și zăpadă se îngămădesc și se topesc la cei doi poli, inundând în răstimpuri ținuturile mai temperate. Această stare supremă de sleire, care pentru noi e încă necrezut de departe, a devenit pentru locuitorii de pe Marte o problemă vitală. Presiunea necesității imediate le-a îmboldit inteligența, le-a dezvoltat facultățile și le-a înăsprit sufletele. Cercetând spațiul, cu o inteligență ascuțită și cu ajutorul unor instrumente pe care cu greu ni le putem închipui, ei văd un astru de dimineață la cea mai mică distanță, adică la 55.000.000 de kilometri de la ei spre Soare – astru de speranță, care nu e altul decât planeta noastră, mai caldă ca a lor, cu plante verzi și ape sure, cu o atmosferă noroasă, făgăduitoare de rodnicie, iar când norii se desfac, întinse ținuturi cu locuitori numeroși și mări înguste, brăzdate de corăbii.

Noi, oamenii, ființele care locuim acest Pământ, trebuie să fim pentru ei cel puțin tot atât de străini și de neimportanti cât ni se par nouă maimuțele și lemuriienii. De pe acum, pătura intelectuală a omenirii admite că viața este o neîncetată luptă pentru existență, și se pare

că aceasta este și credința locuitorilor de pe Marte. Răcirea planetei lor e foarte înaintată, în timp ce planeta noastră e încă plină de viață, dar, după părerea lor, ocupată numai de animale inferioare. La drept vorbind, singurul mijloc pentru ei de a scăpa de la o nimicire, care cu fiecare generație se apropie tot mai mult, este să cucerească un astru mai apropiat de Soare, în care să poată trăi.

Înainte de a-i judeca prea aspru, se cuvine să ne amintim ce distrugerii barbare, duse până la ultimul individ, am făcut noi înșine, nu numai printre speciile animale, cum ar fi zimbrii, ba chiar printre unele rase omenești inferioare. Tasmanienii, cu toată conformația lor omenească, au fost șterși de pe fața pământului în decurs de cincizeci de ani, printr-un război de exterminare, pornit de emigranții europeni. Suntem noi oare atât de mari apostoli ai îndurării, încât să avem dreptul de a ne plânge că marțienii au pornit războiul cu același gând ca și noi?

Ei par a fi calculat coborârea lor pe Pământ cu o siguranță și o istețime uimitoare – științele lor matematice fiind fără îndoială mult superioare alor noastre – și a-și fi dus la bun sfârșit pregătirile cu o unanimitate aproape desăvârșită. Dacă ne-ar fi îngăduit-o instrumentele noastre, am fi putut recunoaște, încă mult înainte de sfârșitul veacului al nouăsprezecelea, semnele viitoarelor perturbări. Oameni ca Schiaparelli au cercetat planeta roșie – e curios, în treacăt fie zis, că veacuri nenumărate Marte a fost socotită ca steaua războiului – dar nu s-au priceput să tălmăcească fluctuațiile apa-

rente ale fenomenelor pe care le înregistrau cu atâta exactitate. În tot acest timp, marțienii se pregăteau.

La eclipsa din 1894, Observatorul din Lick, mai întâi, apoi Perrotin din Nisa și alți observatori au zărit o limbă mare de foc pâlpâind pe partea albă a discului. Nu sunt departe de a crede că acest fenomen neobișnuit se datoră turnării aceluia tun imens – groapă enormă săpată în planeta lor – cu ajutorul căruia și-au aruncat proiectilele pe Pământ. Alte semne speciale, pe care nimeni nu a știut să le explice, au fost observate cu prilejul celor două eclipse ce au urmat, aproape de locul unde apăruse limba de foc.

Sunt șase ani acum de când ne-a lovit cataclismul. Cum planeta Marte se apropia de punctul de opoziție, Lavelle, din Java, transmise deodată știrea extraordinară că o imensă explozie de gaz incandescent s-a produs pe această planetă. Explozia avusese loc pe la miezul nopții, iar spectroscopul, la care el a recurs imediat, arăta că o masă de gaze aprinse, mai cu seamă hidrogen, se îndrepta cu o viteză uriașă spre Pământ. La aproximativ un sfert de oră după miezul nopții, jetul acesta de foc s-a făcut nevăzut. Lavelle a comparat explozia aceasta cu un colosal fuior de flăcări, țâșnit deodată cu putere din planetă „asemenea gazelor aprinse pe care le scuiță o gură de tun”.

Cuvântul era cum nu se poate mai potrivit. Totuși în ziarele de a doua zi nu a apărut nicio știre referitoare la acest eveniment, afară de o notiță scurtă în *Daily Telegraph*, prin urmare lumea a rămas mai departe neștiutoare față de una dintre cele mai grave primejdii care a

amenințat vreodată omenirea. Aș fi putut și eu să nu aflu nimic despre această erupție, dacă nu l-aș fi întâlnit la Ottershaw pe cunoscutul astronom Ogilvy. Știrea aceasta îl răscolise adânc și, peste măsură de emoționat, el mă pofti să observăm împreună, în noaptea aceea, planeta roșie.

Cu toate că s-au întâmplat de atunci atâtea evenimente, îmi amintesc încă foarte deslușit noaptea noastră de veghe: observatorul cufundat în întuneric și tăcere, lanterna răspândind o slabă lumină pe podea, declanșarea regulată a mecanismului telescopului, crăpătura îngustă a cupolei presărată cu praf de stele. Ogilvy umbla extrem de agitat de colo-colo. Nu-l vedeam, dar îmi dădeam seama după zgomot. Prin telescop se întrezărea o roată de cer de un albastru închis și mica planetă rotundă ce plutea în acest câmp vizual. Părea atât de mică, atât de strălucitoare, pașnică și mărunțică cum era, ușor dungată cu fâșii transversale și cu o circumferință puțin turtită. Ce mică era într-adevăr! O gămălie de ac atât de sclipitoare! Părea că tremură puțin, dar în realitate erau doar vibrațiile imprimare telescopului de mecanismul de ceasornic care menținea planeta în câmpul vizual.

În timp ce-l observam, micul astru părea ba că se mărește, ba că se micșorează, ba că se apropie, ba că se depărtează. Adevărul însă e că-mi obosiseră ochii. Planeta era la șaiszeci de milioane de kilometri în spațiu. Puțini oameni pot concepe imensitatea vidului în care plutește pulberea universului material.

Aproape de astru, în câmpul vizual al telescopului, se vedeau trei puncte mici de lumină, trei stele telesco-

pice nesfârșit de depărtate, iar de jur împrejurul lor bezna de nepătruns a vidului. Toți cunoaștem efectul pe care-l produce acest întuneric asupra noastră într-o noapte înstelată de iarnă. Într-un telescop, bezna pare și mai adâncă. Iar prin hăul acela de întuneric, venea spre noi, invizibil încă, în mers vijelios și neîntrerupt, cu fiecare minut tot mai aproape cu mii de kilometri, obiectul. Obiectul acela pe care ni-l trimiteau viețuitoarele de pe Marte și care avea să aducă pe pământ atâta nenorocire, atâtea lupte și atâta moarte. Nu mă gândeam desigur la asta atunci – nimeni pe lume nu se gândea la acest proiectil.

În aceeași noapte, s-a produs o nouă erupție de gaze pe suprafața îndepărtatei planete. Am văzut-o exact în clipa în care cronometrul arăta miezul nopții: un fulger roșiatic pe margini, cu o ușoară radiere în jur. L-am anunțat imediat pe Ogilvy, care-mi luă locul. Era o noapte foarte călduroasă și mi se făcuse sete. Orbecăind prin întuneric, m-am îndreptat spre o măsuță, unde era un sifon, în timp ce Ogilvy urmărea minunându-se dâra de gaze aprinse ce venea spre noi.

Douăzeci și patru de ore de la primul proiectil, cu o aproximație de una sau două secunde, un al doilea proiectil invizibil, aruncat de pe planeta Marte, pornea în noaptea aceea spre Pământ. Mi-aduc aminte că m-am așezat pe masă, în timp ce puncte verzi și roșii îmi jucau înaintea ochilor. Aș fi dorit puțină lumină ca să pot fuma mai în tihnă, căci nu bănuiam semnificația fulgerului zărit în urmă cu o clipă și toate urmările pe care avea să le aibă în curând pentru mine. Ogilvy a rămas în obser-